

Kokouskutsu ja esityslista: Kouvola Kaupunginvaltuusto 01.09.2025**Aika** 01.09.2025 klo 17:00 -**Paikka** Kaupunginvaltuuston istuntosali**Asialista**

Asia	Liitteet	Otsikko	Sivu
1		Kaupunginvaltuuston kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
2		Kaupunginvaltuuston kokouksen pöytäkirjan tarkastajat	6
3		Kaupunginvaltuuston kokouksen läsnäolo- ja puheoikeudet	7
4	1	Jätepoliittinen ohjelma 2025-2030	8
5		Kuntapäivät ja Kuntaliiton valtuuskunnan vaalit 13.11.2025, edustajan valinta	11
6		Vastaus valtuustoaloitteeseen ultraprocessoitujen ruokien poistamisesta Kouvola päiväkotien ja koulujen ruokailusta	14
7		Vastaus valtuustoaloitteeseen Kouvola julistautumiseksi kaupungiksi, jossa saa juhla joulua lauluin ja leikein sekä kevättä laulamalla mm. Suvivirren	23
8		Vastaus valtuustoaloitteeseen suunnitelman laatimiseksi Kymenlaakson lapsiperheköyhyyden torjumiseksi	33

***Valtuustoaloitteet pyydetään toimittamaan myös sähköisesti
kirjaamo@kouvola.fi***

Ville Kaunisto
puheenjohtaja

Tämä esityslista on julkaistu Kouvola kaupungin verkkosivuilla
28.8.2025.

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Jäsenet	Kaunisto Ville	puheenjohtaja
	Werning Paula	1. varapuheenjohtaja
	Pakkanen Markku	2. varapuheenjohtaja
	Bamberg Ukko	3. varapuheenjohtaja
	Aalto-Riihiaho Emmi	valtuutettu
	Ahola Nita	valtuutettu
	Aikio Jenni	valtuutettu
	Byman Mika	valtuutettu
	Carpelan Christa	valtuutettu
	Eklund Karolina	valtuutettu
	Frimodig Jouni	valtuutettu
	Haaja Pekka	valtuutettu
	Haimi Leeni-Elina	valtuutettu
	Henttonen Katariina	valtuutettu
	Hovi Henna	valtuutettu
	Huuhilo Manu	valtuutettu
	Häkkinen Inka	valtuutettu
	Jaanu Mikko	valtuutettu
	Jacksen Sanna	valtuutettu
	Karell Suvi	valtuutettu
	Karvonen Tapio	valtuutettu
	Kekki Kirsi	valtuutettu
	Ketonen Elina	valtuutettu
	Kivinen Siru	valtuutettu
	Koivisto Anna	valtuutettu
	Laakso Sheikki	valtuutettu

Laine Raimo	valtuutettu
Lakka Marjo	valtuutettu
Larikka Jari	valtuutettu
Lavonen Esko	valtuutettu
Lehmusmetsä Timo	valtuutettu
Lehtomäki Maija	valtuutettu
Leppänen Jouko	valtuutettu
Liljander Petri	valtuutettu
Lind Reeta	valtuutettu
Lonka Mirja	valtuutettu
Melkko Sari	valtuutettu
Niemelä Esa	valtuutettu
Nulpponen Minttu	valtuutettu
Nyberg Jukka	valtuutettu
Patjas Janne	valtuutettu
Raunio Milla	valtuutettu
Relander Camilla	valtuutettu
Sarpola Ilkka	valtuutettu
Sihvola Harri	valtuutettu
Sippula Päivi	valtuutettu
Talvala Taina	valtuutettu
Torikka Riitta	valtuutettu
Tuukkanen Minna	valtuutettu
Tähtinen Sanna	valtuutettu
Uljas Laila	valtuutettu
Vainikka Toni	valtuutettu
Varjola Liisa	valtuutettu
Vesala Katriina	valtuutettu
Villikka Anni	valtuutettu

	Villikka Tomi	valtuutettu
	Wall Janne	valtuutettu
	Witting Miia	valtuutettu
	Ylä-Outinen Mia	valtuutettu
	Nimi	Tehtävä
Muut	Kaasalainen Jenna	nuorisovaltuuston edustaja
	Kosonen Inka	nuorisovaltuuston edustaja
	Toikka Marita	asiantuntija, kaupunginjohtaja
	Rahkonen-Rannikko Saara	sihteeri, hallintojohtaja
	Forsell Tuukka	asiantuntija, apulaiskaupunginjohtaja
	Niemi Veikko	asiantuntija, sivistysjohtaja
	Tylli Hannu	asiantuntija, tekninen johtaja
	Karhu Päivi	asiantuntija, henkilöstöjohtaja
	Kunnas Hellevi	asiantuntija, talousjohtaja
	Sandås Päivi	asiantuntija, kaupunginlakimies
	Mikkola-Lehtinen Arja	asiantuntija, hallintosihteeri
	Pykälistö Heli	asiantuntija, hallintosihteeri
	Kangas Katja	asiantuntija, jätehuoltopäällikkö

1**Kaupunginvaltuuston kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus****Kaupunginvaltuusto 01.09.2025**

Kuntalain 103 §:n mukaisesti valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

Hallintosäännön 96 §:n mukaan valtuuston kokous on aloitettava nimenhuudolla toteamalla läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut. Kun nimenhuuto on toimitettu, on puheenjohtajan todettava, että valtuusto on päätösvaltainen ja laillisesti kokoon kutsuttu.

Valtuuston kokouskutsusta ja laillisuudesta on määrätty hallintosäännön 89 §:ssä ja kuntalain 94 ja 108 §:ssä. Kokouskutsu, joka sisältää ajan, paikan ja käsiteltävät asiat, on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava yleisessä tietoverkossa. Kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti.

Tämän kokouksen esityslista on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 28.8.2025.

Kaupunginvaltuuston päätös:

2

Kaupunginvaltuuston kokouksen pöytäkirjan tarkastajat

Kaupunginvaltuusto 01.09.2025

Hallintosäännön 110 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla toisin päättä.

Tällä kertaa pöytäkirjan tarkastajiksi vuorossa ovat Emmi Aalto-Riihiaho ja Jenni Aikio.

Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisesti.

Kaupunginvaltuuston päätös:

3**Kaupunginvaltuuston kokouksen läsnäolo- ja puheoikeudet****Kaupunginvaltuusto 01.09.2025**

Hallintosäännön 95 § mukaan kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja kaupunginjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kaupunginhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Toimialajohtajilla, hallintojohtajalla, talousjohtajalla, henkilöstöjohtajalla, kaupunginlakimiehellä ja hallintojohtajan tehtävään osoittamilla hallintosihteereillä sekä edellä mainittujen poissa ollessa heidän sijaisillaan on läsnäolo- ja puheoikeus heille osoitetuilla paikoilla kaupunginvaltuuston kokouksissa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Nuorisovaltuusto voi nimetä valtuuston kokoukseen kaksi edustajaansa, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus. Nuorisovaltuuston edustajilla ei kuitenkaan ole läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.

Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta kokouksen yhteydessä.

Hallintosäännön 95 § mukaan kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja kaupunginjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kaupunginhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Kaupunginvaltuuston päätös:

4

Jätepoliittinen ohjelma 2025-2030

6548/14.06.00/2024

Kaupunginhallitus 18.08.2025 § 193

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Jätepoliittisella ohjelmalla Kymen jätelautakunnan ja Kymenlaakson Jäte Oy:n toimialueen kunnat asettavat yhteiset kehittämistavoitteet vastuulleen kuuluvalla asumisen ja kuntien omien hallinto- ja palvelutoimintojen yhdyskuntajätteen jätehuollolle.

Jätepoliittinen ohjelma 2025–2030 on laadittu alueen kuntien nimeämässä ohjausryhmässä. Ohjelmaluonnos on ollut yleisesti nähtävillä ja luonnoksesta on pyydetty kunnilta lausunnot syksyllä 2024. Kouvola kaupungin lausunnon on antanut Tekninen lautakunta.

Ohjausryhmä on lähettänyt Kymen jätelautakunnan kautta ohjelman hyväksyttäväksi kuntien valtuustoissa.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallan perusteet

Jotta valtakunnalliset jätelain ja jätesuunnitelman tavoitteet saadaan toteutettua, tulee jätehuoltoviranomaisen ja jäteyhtiön lisäksi myös kuntien, päättäjien, sekä kunnissa toimivien viranomaisten ja organisaatioiden sitoutua kehittämiseen.

Jätepoliittinen ohjelma toimii linjauksena johdonmukaisen, pitkäjänteisen, yhdenvertaisen ja kestävä jätahuollon kehittämiselle. Suomen Kuntaliitto suosittelee jätepolitiikan määrittelyä selkeäksi ohjelmaksi silloin, kun kunnat ovat siirtäneet jätehuollon toteutuksen useamman kunnan yhteiselle organisaatiolle. Palvelutehtävien siirrosta huolimatta kunnilla säilyy aina vastuu jätehuollon järjestämisestä.

Vuoteen 2025 saakka voimassa oleva edellinen jätepoliittinen ohjelma oli alueen ensimmäinen. Suurin osa tavoitteista on saavutettu vähintään osittain.

Jätelainsäädännössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia edelliseen ohjelmakauteen verrattuna. Bio- ja pakkausjätteet ovat siirtyneet koko Suomessa kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Biojätteiden erillis-keräysvelvoitteet ovat tiukentuneet koskemaan suurien taajamien omakotitaloja. Jätehuoltomääräyksillä myös pienempien taajamien

omakotiasukkaat veloitetaan biojätteiden lajitteluun. Kompostointi-ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia, jotka kompostoivat biojätteensä. Erilliskeräysveloitteiden laajenemisen vuoksi Kotkan Hyötyvoimalaan toimitettavan sekajätteen määrä vähentyy edelleen. Jätelainsäädäntöä ollaan jälleen muuttamassa kolmessa eri vaiheessa kohti ”kiertotalouslakia”.

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa ja käsittelee kaupunkia koskevat strategiset asiat. Kuntaliitto suosittelee, että Jätepoliittinen ohjelma hyväksytään kuntien valtuustoissa. Siten asia esitetään kaupunginvaltuustolle päätettäväksi Kouvola kaupungilla.

Jätepoliittinen ohjelma 2025–2030

Jätepoliittisen ohjelman 2025–2030 ovat laatineet alueen kuntien (Hamina, Iitti, Kotka, Kouvola, Lapinjärvi, Miehikkälä, Mäntyharju, (Pertunmaa), Pyhtää ja Virolahti) helmikuussa 2024 nimeämä ohjausryhmä. Kymen jätelautakunnan viranhaltijat ja Kymenlaakson Jäte Oy ovat osallistuneet laadintaan asiantuntijoina.

Ohjelman laatimisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että osapuolet saadaan sitoutumaan tavoitteisiin, ja että etenkin kunnissa ohjelman toteutus vastuutetaan tietylle viralle/toimelle. Jätelautakunnan ja jäteyhtiön puolestaan täytyy huolehtia ohjelman kokonaisuuden toteutumisen seurannasta. Myös se tosiasia, että jätehuollon kustannukset katetaan kuntalaisilta perittävillä jätemaksuilla, on otettava huomioon.

Jätepoliittisen ohjelman 2025–2030 visioksi esitetään ”Kiertotaloutta edistävä ajanmukaiset jätehuoltopalvelut kuntalaisille”. Vision saavuttamiseksi jätepoliittisessa ohjelmassa on määriteltävä tavoitteet ja niihin liittyviä konkreettisia toimenpiteitä. Tavoitteita ovat;

1. Luonnonvarojen kestävä käyttö ja jätteen määrän vähentäminen
2. Uudelleen käytön lisääminen ja kierrätyksen edistäminen
3. Vastuulliset jätehuoltopalvelut ja kannustavat jätetaksat
4. Digitalisaation ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen

Ohjelman seuranta tehdään pääasiassa vuosittaisissa kuntatapaamisissa ja kootaan vuosittain jätelautakunnan toimesta raportiksi.

Ohjausryhmän hyväksymät vastaukset annettuihin lausuntoihin (Lausuntojen ja muistutusten huomiointi) ovat **oheismateriaalina**.

Esitys Jätepoliittiseksi ohjelmaksi 2025–2030 on **liitteenä**.

Lisätietoja: Jätehuoltopäällikkö Katja Kangas, puh. 020 615 8143, katja.kangas(at)kouvola.fi.

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto hyväksyy Jätepoliittisen ohjelman vuosille 2025-2030.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallituksen jäsen Toni Vainikka poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Kaupunginvaltuusto 01.09.2025

Esitys Jätepoliittiseksi ohjelmaksi 2025-2030 on **liitteenä**.

Ohjausryhmän hyväksymät vastaukset annettuihin lausuntoihin (Lausuntojen ja muistutusten huomiointi) ovat **oheismateriaalina**.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Jätepoliittisen ohjelman vuosille 2025-2030.

Kaupunginvaltuuston päätös:**Liitteet**

Liite 1 Jätepoliittinen ohjelma 2025-2030 valmis_kh18082025_kv01092025

Oheismateriaali

Lausuntojen ja muistutusten huomiointi, jätepoliittinen ohjelma 2025-2030_kh18082025_kv01092025

5

Kuntapäivät ja Kuntaliiton valtuuskunnan vaalit 13.11.2025, edustajan valinta

9741/00.04.00/2025

Kaupunginhallitus 18.08.2025 § 192

Valmistelija: kaupunginjuristi Päivi Sandås, puh. 020 615 8212,
paivi.sandas(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Kuntaliiton sääntöjen mukaan yhdistyksen varsinainen kokous, Kuntapäivät, pidetään joka neljäs vuosi kuntavaalien jälkeen elomarraskuussa. Kokouksessa päätetään sääntöjen määräämät asiat.

Oheismateriaalina on Kuntaliiton ohje 7.5.2025, Kuntapäivät 13.11.2025 sekä luonnos valtakirjaksi.

Jäsenkunnat saavat valita liiton uudistettujen sääntöjen mukaan edustajia Kuntapäiville kunnan asukasluvun mukaan. Ilmoitus kunnan edustajista on tehtävä liiton osoittaman verkko-osoitteen kautta viimeistään 13.10.2025. Samalla on toimitettava kunnan päätös edustajien valinnasta ja äänimäärän jakautumisesta edustajien kesken. Edustajien nimeämisestä päättää kaupunginvaltuusto, asia tuodaan käsiteltäväksi syyskuun kaupunginvaltuustoon huomioiden myös asian määräaika.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallan perusteet

Kouvola kaupunki on Suomen Kuntaliitto ry:n jäsen. Kuntaliiton vuoden 2024 sääntömuutoksen myötä Kuntaliiton valtuuskunnan valintatapana muuttui. Uusien sääntöjen mukaan Kuntaliiton varsinainen jäsenkokous, Kuntapäivät, valitsee valtuuskunnan jäsenet ja varajäsenet.

Jäsenkunnat saavat valita liiton sääntöjen mukaan edustajia Kuntapäiville kunnan asukasluvun mukaan. Kunnan asukasluvulla tarkoitetaan väestötietojärjestelmän kuntavaaleja edeltävän vuodenvaihteen asukaslukua.

Kunnan asukasluku	Edustajia
alle 20 000 asukasta	1 edustaja
20 001 - 100 000 asukasta	2 edustajaa
yli 100 000 asukasta	3 edustajaa

Jäsenkunta voi valita varsinaisille edustajille tarpeellisen määrän varaedustajia. Kouvola kaupunki saa siten valita kaksi edustajaa ja tarvittavan määrän varaedustajia.

Jäsenkuntien äänimäärät Kuntapäivillä määräytyvät asukasluvun mukaan seuraavasti:

Kunnan asukasluku	Äänimäärä
Enintään 10 000 asukasta	1 ääni
10 001 - 100 000 asukasta	2 ääntä
yli 100 000 asukasta	20 ääntä

Kunnan äänimäärä jaetaan kunnan edustajien kesken siten, kuin kunnan edustajalleen antamassa valtakirjassa on määritetty. Ilmoitus kunnan edustajista on tehtävä liiton osoittaman verkko-osoitteen kautta viimeistään 13.10.2025. Samalla on toimitettava kunnan päätös edustajien valinnasta ja äänimäärän jakautumisesta edustajien kesken.

Varsinaisten Kuntapäivien on sääntöjen mukaan

- 1) käsiteltävä hallituksen antama, valtuuskunnan hyväksymä kertomus edellisten varsinaisten Kuntapäivien jälkeen tapahtuneesta yhdistyksen toiminnasta;
- 2) päätettävä valtuuskunnan jäsenten palkkioista ja korvauksista; ja
- 3) valittava valtuuskunnan jäsenet ja kullekin henkilökohtainen varajäsen seuraaviin varsinaisiin Kuntapäiviin kestäväksi toimikaudeksi.

Kuntaliitto toimittaa kunnille esityslistan syyskuussa 2025. Toimiohjeet edustajille voidaan antaa, kun esityslista on julkistettu.

Kaupunginvaltuusto voi delegoida kaupunginhallitukselle toimivallan antaa toimiohjeet edustajille, esimerkiksi valtuuskunnan jäsenesityksistä tai palkkiosta.

Kuntalain 14 §:n mukaan päätösvalta kuuluu valtuustolle, jollei valtuusto ole siirtänyt päätösvaltaansa tai jollei toisin ole säädetty.

Hallintosäännössä ei ole määräystä julkisyhteisön edustajan valinnasta. Kaupunginvaltuusto on vuonna 2021 toimittanut suljetuin lipuin Kuntaliiton valtuuskunnan vaalin.

Lisätietoja: kaupunginjuristi Päivi Sandås, puh. 020 615 8212,
paivi.sandas(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallituksen ehdotus kaupunginvaltuustolle:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. valita kaksi (2) edustajaa ja heille henkilökohtaiset varahenkilöt 13.11.2025 pidettäville Kuntapäiville,

2. antaa valtakirjan kummallekin edustajalle ja valittujen henkilökohtaisille varahenkilöille siten, että edustajan äänimäärä on yksi (1) ääni ja varahenkilön äänimäärä on yksi (1) ja
3. delegoida kaupunginhallitukselle toimivallan antaa toimintaohjeet Kuntapäivän 2025 esityslistan asioihin.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto 01.09.2025

Oheismateriaalina on Kuntaliiton ohje 7.5.2025, Kuntapäivät 13.11.2025 sekä luonnos valtakirjaksi.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. valita kaksi (2) edustajaa ja heille henkilökohtaiset varahenkilöt 13.11.2025 pidettäville Kuntapäiville,
2. antaa valtakirjan kummallekin edustajalle ja valittujen henkilökohtaisille varahenkilöille siten, että edustajan äänimäärä on yksi (1) ääni ja varahenkilön äänimäärä on yksi (1) ja
3. delegoida kaupunginhallitukselle toimivallan antaa toimintaohjeet Kuntapäivän 2025 esityslistan asioihin.

Kaupunginvaltuuston päätös:

Oheismateriaali

Kuntaliiton ohje Kuntapäivät 13.11.2025_kh18082025_kv01092025

Kaupungin valtakirjaluonnos kuntapäiville_kh18082025_kv01092025

6

Vastaus valtuustoaloitteeseen ultraprosessoitujen ruokien poistamisesta Kouvola päiväkotien ja koulujen ruokailusta**9215/00.05.00/2025****Kaupunginvaltuusto 17.02.2025 § 16**

Puheenjohtaja Paula Werning esitteli valtuutettu Juha Huhtala jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Tällä aloitteella esitän ultraprosessoidun ruoan poistamista Kouvola päiväkotien- ja koulujen ruokailusta, ja sen korvaamista ravitsemuksellisesti laadukkaammilla, vähemmän prosessoiduilla ja terveellisillä vaihtoehdoilla.

Kouvola päiväkodeissa- ja kouluissa lapsille tarjotaan ultraprosessoitua ruokaa, kuten valmisruokia ja pitkälle jalostettuja elintarvikkeita.

Useat tutkimukset ovat osoittaneet, että ultraprosessoitu ruoka saattaa sisältää runsaasti lisäaineita, säilöntäaineita sekä keinotekoisia maku- ja väriaineita, jotka voivat aiheuttaa lapsille erilaisia terveysongelmia.

Näitä ovat muun muassa ilmavaivat: vatsakivut, ruoansulatusongelmat, erilaiset elimistön säätelyhäiriöt ja koko kehon matala-asteinen (hiljainen) tulehdus. Lisäksi ultraprosessoidut ruokat sisältävät usein piilosokeria, prosessoituja kasvirasvoja ja liiallista heikkolaatuista suolaa, mikä saattaa pitkällä aikavälillä johtaa esimerkiksi ylipainoon ja muihin elintapasairauksiin. Pahimmillaan pitkäaikainen ultraprosessoitujen ruokien syöminen altistaa kroonisille suolistosairauksille.

Ravitsemuksellisesti köyhät, ultraprosessoidut ruokat voivat heikentää lasten keskittymiskykyä, energiatasoa ja jaksamista. Lapsuus ja nuoruus ovat kriittisiä aikoja fyysisen ja henkisen kehityksen kannalta, ja terveellisen, ravinteikkaan ruoan merkitys on suuri. Korkealaatuinen ravinto ei ainoastaan tue lasten terveyttä ja kehitystä, vaan myös parantaa oppimista ja hyvinvointia.

Käytännössä ultraprosessoidun ruoan erottaa siitä, jos sen ainesosaluettelossa on mainittu sellaisia raaka-aineita, joita ei käytetä kotikeittiöissä ja joita luonto ei itsessään ole raaka-aineeseen lisännyt. Niitä ovat esimerkiksi glukoosi-fruktoosisiirappi, maltodekstriini, soija proteiini, kovetetut kasvirasvat, väriaineet, aromiaineet, täyteaineet ja emulgointiaineet.

Esimerkkejä ultraprosessoiduista ruoista:

Margariinit ja levitteet

Pakattu leipä

Sulatejuusto

Aamiaismurosekoitukset

Keksit ja valmiskakut

Makeutetut jogurtit ja rahkat

Sokerittomat mehukeitot

Välipalapatukat

Makkarat ja leikkeleet

Valmiit pakasteateriat

Instantkeitot ja -nuudelit

Hampurilaiset

Valmispitsat

Perunalastut ja juustonaksut

Useat kaurajuomat

Virvoitusjuomat ja makeutetut juomat

Urheilujuomat

Makeiset

Monet valmiit kastikepohjat, joita käytetään, voivat olla ultraprosessoituja. Kastikepohjat, jotka valmistetaan teollisesti ja joita myydään pitkällä säilyvyysajalla, saattavat sisältää esimerkiksi seuraavia ultraprosessoiduista tuotteista tuttuja ainesosia:

Säilöntäaineet, kuten natriumbentsoaatti tai kaliumsorbaatti.

Stabilointiaineet ja emulgointiaineet, kuten karrageeni tai soijalesitiini.

Keinotekoiset tai teollisesti valmistetut makuaineet.

Väriaineet ja modifioidut tärkkelykset, jotka parantavat tekstuuria ja ulkonäköä.

Jos kastikepohja taas valmistetaan yksinkertaisista ja luonnollisista raaka-aineista, kuten öljystä, voista, mausteista ja tuoreista vihanneksista ilman lisättyjä teollisia ainesosia, sitä ei pidetä ultraprosessoituna.

Esimerkiksi kouluissa tarjottavan broilerikiusauksen raaka-aineista:

Perustiedot: laktoositon, gluteeniton

Ainesosat: Peruna, Kananpojan paistisuikale (suomalainen broilerinliha, jodioitu suola), Menu kasvisrasvasekoite 15% (Rasvaton maito, vesi, rapsiöljy, muunnettu maissi- ja tapiokatärkkelys, emulgointiaine (E472e), aromi, väri (betakaroteeni), sipuli, Kanaliemi (Suola, maltodekstriini, aromit, hiivauute, kananlihajauhe 2,7 %, (kananliha, hapettumisenestoaine, rosmariiniuutteet), kananrasva 2,0 % (kananrasva, hapettumisenestoaine (rosmariiniuutteet), sipulijauhe, sipulimehutiiviste, sokeri, mauste, auringonkukkaöljy, Suola (suola (NaCl) väh. 99,8 %, kaliumjodidi (KI), paakkuuntumisenestoaine (E535)), Curry (korianteri, kurkuma, sarviapila, juustokumina, neilikka), Sitruunapippuri (Glukoosi, mustapippuri, sokeri, happamuudensäätöaine (E330), maissitärkkelys, sipuli, valkosipuli, kasviöljy (rypsi), paakkuuntumisenestoaine (E551), sitruuna-aromi, kurkuma, Paprikajauhe (Paprika, paakkuuntumisenestoaine (E551)), mustapippuri, Chilijauhe (chili).

Vaihtoehtoisesti broilerikiusauksen voi valmistaa:

Peruna, kanan paistinsuikale, suola, sipuli, mausteet: (korianteri, kurkuma, sarviapila, juustokumina, neilikka, mustapippuri, paprika), kerma.

Esitän, että Kouvola kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on:

- 1) Poistaa ultraprosoessoidut ruoat päiväkotien ja koulujen ruokalistailta.
- 2) Korvata nämä ruoat puhtaista ja laadukkaista raaka-aineista valmistetuilla aterioilla, jotka eivät sisällä tarpeettomia lisäaineita tai liiallista prosessointia.
- 3) Painottaa ruokalistasuunnittelussa sesongin mukaisia, kotimaisia ja mahdollisuuksien mukaan ekologisesti tuotettuja raaka-aineita.
- 4) Varmistaa, että tarjottavat ateriat ovat monipuolisia, ravinteikkaita ja tukevat lasten terveyttä ja hyvinvointia.

Päiväkoti- ja kouluruokailu on Suomessa myös kiinteä osa kasvatusta ja opetusta, ja sillä on monia tärkeitä tehtäviä, jotka ulottuvat ravitsemuksen lisäksi oppimiseen, terveyteen ja arvojen välittämiseen. Tällä hetkellä lapsille tarjottava prosessoitu päiväkotitai kouluruoka on ristiriidassa näiden arvojen kanssa, eikä raaka-aineen ja pitkälle teollisesti prosessoidun tuotteen välillä nähdä laadullista eroa, sillä vain ravintoaineiden määrä ratkaisee.

Toivon, että Kouvola kaupunki ottaa huomioon lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja kehityksen tärkeyden ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta päiväkotien ja kouluruokailu edistää lasten terveyttä parhaalla mahdollisella tavalla.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Tekninen lautakunta 05.06.2025 § 122

Valmistelija: Ruokapalvelupäällikkö Leena Multala, puh. 020 615 7174, leena.multala(at)kouvola.fi

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Tällä aloitteella Juha Huhtala esittää ultraprosessoidun ruoan poistamista Kouvola päiväkotien ja koulujen ruokailusta, ja sen korvaamista ravitsemuksellisesti laadukkaammilla, vähemmän prosessoiduilla ja terveellisillä vaihtoehdoilla.

Aloitteen mukaan Kouvola päiväkodeissa ja kouluissa lapsille tarjotaan ultraprosessoitua ruokaa, kuten valmisruokia ja pitkälle jalostettuja elintarvikkeita. Huhtala mukaan useat tutkimukset ovat osoittaneet, että ultraprosessoitu ruoka saattaa sisältää runsaasti lisäaineita, säilöntäaineita sekä keinotekoisia maku- ja väriaineita, jotka voivat aiheuttaa lapsille erilaisia terveysongelmia.

Valtuutettu Huhtala esittää, että Kouvola kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on:

1. Poistaa ultraprosessoidut ruoat päiväkotien ja koulujen ruokalista
2. Korvata nämä ruoat puhtaista ja laadukkaista raaka-aineista valmistetuilla aterioilla, jotka eivät sisällä tarpeettomia lisäaineita tai liiallista prosessointia.

3. Painottaa ruokalistasuunnittelussa sesongin mukaisia, kotimaisia ja mahdollisuuksien mukaan ekologisesti tuotettuja raaka-aineita.
4. Varmistaa, että tarjottavat ateriat ovat monipuolisia, ravinteikkaita ja tukevat lasten terveyttä ja hyvinvointia.

Nykytilakuvaus

Kouvolan kaupungin ruokapalveluissa valmistetaan päivittäin varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukioiden asiakkaille sekä henkilökunnalle erityyppisiä aterioita noin 14 000 kpl. Näistä lounaiden osuus on noin 10 000 kpl.

Ruokalistasuunnittelussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailu- ja varhaiskasvatuksen ruokailuun suunnattuja suosituksia. Suunnittelussa huomioidaan mm. rasvan laatu ja aterioiden suolapitoisuus sekä riittävä energian- ja ravintoaineiden saanti. Päivittäin on tarjolla kasviksia. Kotimaisten satokauden tuotteita suositaan mahdollisuuksien mukaan.

Kouvolan kaupungin ruokapalveluissa toteutetaan kuuden viikon kiertävää ruokalistaa. Aterioiden omavalmistustaso on korkea. Pääsääntöisesti kerran viikossa on tarjolla einestyyppinen ruoka esim. lihapyörökät, pinaattihukaiset tai kalapalat. Välipalalla tarjottavat jogurtit ja rahkat valmistetaan itse. Leivän päällä tarjottava margariini on ravitsemussuosittelun mukaista kasvirasvaveitettä. Ruokalistalla ei esiinny esim. hampurilaisia, pitsoja tai valmisrahkoja.

Ruokapalvelut pyysivät asiantuntijalausuntoa laillistetulta ravitsemusterapeutilta. Lausunto perustuu suomalaisiin ja pohjoismaisiin virallisiin ravintosuosituksiin (Pohjoismaiset ravitsemussuosittelut 2023, Valtion ravitsemusneuvottelukunnan suositukset 2024) sekä tutkittuun ravitsemustieteelliseen tietoon niiden taustalla.

Asiantuntijalausunto on **liitteenä**.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on lähetetty valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijälle kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Laadittuun vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan 21.5.2025 mennessä.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Valtuustoaloitteen tavoite edistää ravitsemuksellisesti laadukasta ruokaa on periaatteessa oikeansuuntainen. Aloitteessa esitettynä toimenpiteenä ultraprocessoitujen elintarvikkeiden poistaminen käytännön sekä tieteellisen määrittelyn näkökulmasta on ongelmallinen. Asiantuntijalausunnossa on avattu, että tieteellisessä keskustelussa termi ultraprocessoitu liittyy nk. NOVA-luokitukseen. Siinä ruokia jaotellaan prosessointi- eli jalostusasteen mukaan. Ei siis oteta huomioon ruoan ravitsemuksellista laatua, kuten sen sisältämän kovan eli tyydyttyneen rasvan, sokerin, suolan tai kuidun määrää. On tärkeä huomioida, että prosessointi ei itsessään tee ruoasta epäterveellistä. Ruokien ja juomien ravintosisältö on terveyden kannalta olennaisempi asia, kuin niiden jalostusaste. Ruoka voi olla prosessoitua, mutta silti olla osa suositeltavaa ruokavaliota esim. kasvispihvit.

Ruokapalvelujen näkökulmasta valtuustoaloite ei aiheuta toimenpiteitä.

Lisätietoja: kiinteistöpalvelujohtaja Pirkko Toropainen, puh. 020 615 8245, pirkko.toropainen(at)kouvola.fi ja ruokapalvelupäällikkö Leena Multala, puh. 020 615 7174, leena.multala(at)kouvola.fi

Teknisen johtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta päättää

1. antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen
2. että, asiantuntijalausuntoon ja ruokapalvelujen nykyiseen toimintatapaan peilaten, aloite ei aiheuta toimenpiteitä.

Teknisen lautakunnan päätös:

Tekninen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Tekninen lautakunta myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden ruokapalvelupäällikkö Leena Multalalle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Kiinteistöpalvelujohtaja Pirkko Toropainen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen.

Kaupunginhallitus 25.08.2025 § 203

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Tekniikan ja ympäristön toimialan, ruokapalveluiden vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Tällä aloitteella Juha Huhtala esittää ultraprosessoidun ruoan poistamista Kouvola päiväkotien ja koulujen ruokailusta, ja sen korvaamista ravitsemuksellisesti laadukkaammilla, vähemmän prosessoiduilla ja terveellisillä vaihtoehdoilla.

Aloitteen mukaan Kouvola päiväkodeissa ja kouluissa lapsille tarjotaan ultraprosessoitua ruokaa, kuten valmisruokia ja pitkälle jalostettuja elintarvikkeita. Huhtala mukaan useat tutkimukset ovat osoittaneet, että ultraprosessoitu ruoka saattaa sisältää runsaasti lisäaineita, säilöntäaineita sekä keinotekoisia maku- ja väriaineita, jotka voivat aiheuttaa lapsille erilaisia terveysongelmia.

Valtuutettu Huhtala esittää, että Kouvola kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on:

1. Poistaa ultraprosessoidut ruoat päiväkotien ja koulujen ruokalista
2. Korvata nämä ruoat puhtaista ja laadukkaista raaka-aineista valmistetuilla aterioilla, jotka eivät sisällä tarpeettomia lisäaineita tai liiallista prosessointia.
3. Painottaa ruokalistasuunnittelussa sesongin mukaisia, kotimaisia ja mahdollisuuksien mukaan ekologisesti tuotettuja raaka-aineita.
4. Varmistaa, että tarjottavat ateriat ovat monipuolisia, ravinteikkaita ja tukevat lasten terveyttä ja hyvinvointia.

Nykytilakuvaus

Kouvola kaupungin ruokapalveluissa valmistetaan päivittäin varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukioiden asiakkaille sekä henkilökunnalle erityyppisiä aterioita noin 14 000 kpl. Näistä lounaiden osuus on noin 10 000 kpl.

Ruokalistasuunnittelussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailu- ja varhaiskasvatuksen ruokailuun suunnattuja suosituksia. Suunnittelussa huomioidaan mm. rasvan laatu ja aterioiden suolapitoisuus sekä riittävä energian- ja ravintoaineiden saanti. Päivittäin on tarjolla kasviksia. Kotimaisten satokauden tuotteita suositaan mahdollisuuksien mukaan.

Kouvolan kaupungin ruokapalveluissa toteutetaan kuuden viikon kiertävää ruokalistaa. Aterioiden omavalmistustaso on korkea. Pääsääntöisesti kerran viikossa on tarjolla einestyyppinen ruoka esim. lihapöytä, pinaattihukat tai kalapalat. Välipalalla tarjottavat jogurtit ja rahat valmistetaan itse. Leivän päällä tarjottava margariini on ravitsemussuositusten mukaista kasvirasvavahvistettuna. Ruokalistalla ei esiinny esim. hampurilaisia, pitsoja tai valmisrahkoja.

Ruokapalvelut pyysivät asiantuntijalausuntoa laillistetuista ravitsemusterapeuteilta. Lausunto perustuu suomalaisiin ja pohjoismaisiin virallisiin ravintosuosituksiin (Pohjoismaiset ravitsemussuositukset 2023, Valtion ravitsemusneuvottelukunnan suositukset 2024) sekä tutkittuun ravitsemustieteelliseen tietoon niiden taustalla.

Asiantuntijalausunto on **liitteenä**.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on lähetetty valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijälle kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Laadittuun vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan 21.5.2025 mennessä.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Valtuustoaloitteen tavoite edistää ravitsemuksellisesti laadukasta ruokaa on periaatteessa oikeasuuntainen. Aloitteessa esitettynä toimenpiteenä ultraprocessoitujen elintarvikkeiden poistaminen käytännön sekä tieteellisen määrittelyn näkökulmasta on ongelmallinen. Asiantuntijalausunnossa on avattu, että tieteellisessä keskustelussa termi ultraprocessoitu liittyy nk. NOVA-luokitukseen. Siinä ruokia jaotellaan prosessointi- eli jalostusasteen mukaan. Ei siis oteta huomioon ruoan ravitsemuksellista laatua, kuten sen sisältämän kovan eli tyydyttyneen rasvan, sokerin, suolan tai kuidun määrää. On tärkeä huomioda, että prosessointi ei itsessään tee ruoasta epäterveellistä. Ruokien ja juomien ravintosisältö on terveyden kannalta olennaisempi asia, kuin niiden jalostusaste. Ruoka voi olla prosessoitua, mutta silti olla osa suositeltavaa ruokavaliota esim. kasvispihvit.

Ruokapalvelujen näkökulmasta valtuustoaloite ei aiheuta toimenpiteitä.

Lisätietoja: kiinteistöpalvelujohtaja Pirkko Toropainen, puh. 020 615 8245, pirkko.toropainen(at)kouvola.fi ja ruokapalvelupäällikkö Leena Multala, puh. 020 615 7174, leena.multala(at)kouvola.fi

Apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallituksen ehdotus kaupunginvaltuustolle:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja
2. todeta, että asiantuntijalausunnon ja ruokapalvelujen laatiman vastauksen perusteella aloite ei aiheuta toimenpiteitä.
3. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto 01.09.2025

Laillistetun ravitsemusterapeutin asiantuntijalausunto on **oheismateriaalina**.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja
2. todeta, että asiantuntijalausunnon ja ruokapalvelujen laatiman vastauksen perusteella aloite ei aiheuta toimenpiteitä.
3. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginvaltuuston päätös:

Oheismateriaali

Asiantuntijalausunto valtuustoaloitteeseen ultraprocessoitujen ruokien poistamisesta Kouvolan päiväkodeista ja kouluista_kh18082025_kv01092025

7

Vastaus valtuustoaloitteeseen Kouvolan julistautumiseksi kaupungiksi, jossa saa juhlia joulua lauluin ja leikein sekä kevättä laulamalla mm. Suvivirren

9219/00.05.00/2025

Kaupunginvaltuusto 17.02.2025 § 12

Puheenjohtaja Paula Werning esitteli valtuutettujen Markku Pakkasen, Janne Wallin, Kimmo Jokirannan, Maija Lehtomäen, Laila Uljaksen, Mia Ylä-Outisen ja Mirja Longan jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Kouvolan Keskustan valtuustoryhmä esittää, että Kouvola julistautuu kaupungiksi, jossa saa juhlia joulua lauluin ja leikein sekä kevättä laulamalla mm. Suvivirren.

Joulu ja kevät on vuodenkiertoomme liittyviä ajankohtia, joiden yhteydessä on merkittäviä juhlia. Joulu ja koulun sekä opintojen päättymisen on monelle tärkeä hetki, jota vietetään yhdessä perheen ja ystävien kanssa. Jouluun ja koulujen kevätjuhlaan kuuluu paljon perinteitä, niin kristillisestä arvopohjasta, kuin myös ruokakulttuurin puolelta. Laulut, leikit, virret ja hiljentyminen ovat osa joulun- ja keväänvieron perinteitä. Näitä haluamme myös Kouvola jatkua ja siksi ehdotamme, että Kouvola julistautuu kaupungiksi, jossa saa juhlia joulua ja kevättä.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kasvatus- ja opetuslautakunta 19.08.2025 § 71

Valmistelija: opetuspalvelupäällikkö Maija Saksa, puh. 020 615 8429, maija.saksa(at)kouvola.fi

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Valtuustoaloitteessa nähdään, että jouluun ja koulujen kevätjuhlaan kuuluu paljon perinteitä niin kristillisestä arvopohjasta kuin myös

ruokakulttuurin puolelta. Laulut, leikit, virret ja hiljentyminen nähdään aloitteessa osaksi joulun- ja keväänvieron perinteitä.

Kouvolan Keskustan valtuustoryhmä esittää, että Kouvola julistautuu kaupungiksi, jossa saa juhlia joululauluin ja leikein sekä kevättä laulamalla mm. Suvivirren.

Nykytilakuvaus

Kouvolan kaupunki vastaa opetuksenjärjestäjänä opetuksen toteuttamisesta sekä yhteisten juhlien ja uskonnollisten tilaisuuksien sekä toimitusten ja niille vaihtoehtoisen toiminnan järjestämisestä säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla.

Kouvolan kaupungin varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa noudatetaan Opetushallituksen ohjeita perusopetuksen uskonnon ja elämänskatsomustiedon opetuksen sekä esiopetuksen katsomuskasvatuksen järjestämisestä sekä yhteisistä juhlista ja uskonnollisista tilaisuuksista. Ohjeissa kuvataan, miten uskonnon ja omantunnon vapautta koskevat säännökset Suomen perustuslaissa (731/1999), varhaiskasvatuslaissa (540/2018), perusopetuslaissa (628/1998) ja muussa lainsäädännössä tulee ottaa huomioon varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen katsomuskasvatuksessa sekä perusopetuksen katsomusaineiden opetuksessa sekä yhteisiä juhlia ja mahdollisia uskonnollisia tilaisuuksia ja toimituksia sekä niille vaihtoehtoista toimintaa järjestettäessä.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2014 annettiin tarkennetut oppimääräkuvaukset viiteen uskonnon oppimäärään, jotka ovat evankelisluterilainen uskonto, ortodoksinen uskonto, katolinen uskonto, islam ja juutalainen uskonto. Lisäksi Opetushallitus on antanut vuonna 2020 tarkennetut oppimääräkuvaukset seuraaviin oppimääriin: adventistinen uskonto, bahá'í-uskonto, buddhalainen uskonto, helluntailiikkeen uskonto ja Krishna-uskonto. Niissä uskonnon oppimäärissä, joihin ei ole annettu Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 pohjalta laadittuja tarkennettuja oppimääräkuvauksia noudatetaan tähän määräykseen sisältyvien perusteiden mukaisia, kaikkia uskonnon oppimääriä koskevia määräyksiä.

Uskonnon opetukseen sisältyy olennaisena osana kunkin oppimäärän mukaisen uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten tuntemus. Uskontoon perehtymiseen kuuluu myös tutustuminen uskonnonharjoittamisen muotoihin ja tapoihin. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan mietinnön (10/2002 vp) mukaisesti tutustuminen rukouksiin, virsiin ja uskonnollisiin toimituksiin on osa uskonnon opetusta. Esimerkiksi opetukseen liittyvä opintokäynti, jossa tutustutaan kirkkoon, moskeijaan tai vastaavaan uskonnolliseen rakennukseen tai seurataan uskonnollista toimitusta siihen

osallistumatta, ei ole uskonnollinen tilaisuus vaan osa opetusta. Kaiken opetuksen ja muun toiminnan tulee olla pedagogisesti perusteltua ja opetussuunnitelman mukaista. Uskonnollisia tiloja voidaan käyttää oppimisympäristöinä myös muussa yhteydessä kuin osana katsomusopetusta, esimerkiksi kulttuuriperinnön, taiteen, arkkitehtuurin ja historian näkökulmista.

Suomessa esi- ja perusopetuksessa on useita perinteisiä juhlia, kuten joulujuhla, kevätjuhla ja itsenäisyyspäivän juhla. Nämä yhteiset juhlat ovat perusopetusasetuksen (852/1998) 3 §:n 5 momentin mukaisia lukuvuoden päättäjäisiä ja muita yhteisiä tapahtumia, jotka ovat kaikille oppilaille tarkoitettuja (ks. EOAK/2186/2018). Nämä juhlat eivät voi olla uskonnollisia tilaisuuksia, eikä niille järjestetä vaihtoehtoisia tilaisuuksia. Opetuksen järjestäjät ja koulut päättävät tarkemmin juhlista ja niiden sisällöstä. Yhteisiin juhliin voi sisältyä myös joitakin uskontoon viittaavia elementtejä.

Perustuslakivaliokunnan näkemyksen mukaan tällaiset juhlatraditiot ovat osa suomalaista kulttuuria. Valiokunnan mietinnön mukaisesti juhlaan mahdollisesti sisältyvän yksittäisen virren laulamisen takia juhlaa ei voida uskonnollisen suvaitsevaisuuden nimissä pitää uskonnon harjoittamiseksi katsottavana tilaisuutena.

Perustuslakivaliokunnan mukaan koulun perinteisiin juhliin voi sisältyä muitakin vastaavia sinänsä uskonnollista alkuperää olevia traditioita. (Perustuslakivaliokunnan mietintö 10/2002 vp. ja 2/2014 vp. ja 16/2021 vp.)

Uskonnollisten tilaisuuksien ja toimitusten aikana on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä vaihtoehtoista ja mielekästä toimintaa (perustuslakivaliokunta 2/2014 vp). Vaihtoehtoisen toiminnan tulee olla, uskonnollista sisältöä lukuun ottamatta, luonteeltaan ja tavoitteiltaan mahdollisimman samankaltaista kuin siinä tilaisuudessa, jonka tilalla muuta toimintaa järjestetään. Oppilaan huoltajalle jää todellinen ja aito vapaus valita, osallistuuko oppilas uskonnollista ainesta sisältäviin tilaisuuksiin (perustuslakivaliokunta 2/2014 vp).

Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua erilaisuuden kunnioittamiseen sekä vastuullisuuteen, yhteistyöhön ja toimintaan, joka edistää ihmisryhmien, kansojen, aatteiden, uskontojen ja kulttuurien välistä kunnioittamista ja luottamusta (Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta 2 §:n 2 mom. 422/2012). Näiden tavoitteiden tulee olla lähtökohtana myös opetukseen liittyvän suomalaisen juhlaperinnön vaalimisessa ja kehittämisessä.

Perustuslakivaliokunnan ja eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen linjausten pohjalta tarkkaa rajaa uskontoon viittaavien elementtien

sallitulle määrälle koulun yhteisissä juhlissa ei voida antaa, vaan asia jää opetuksen järjestäjän tai koulun harkittavaksi. Harkinnassa tulee kiinnittää huomiota juhlasta muodostuvaan kokonaisuuteen ja uskonnollisten elementtien osuuteen siinä.

Kouvolan varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa tehdään säännöllistä yhteistyötä Kouvolan evankelisluterilaisten seurakuntien kanssa. Kouvolassa on käytössä Suomen evankelisluterilaisen kirkon kehittämä neljän korin malli, joka auttaa suunnittelemaan ja toteuttamaan varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja seurakunnan välistä yhteistyötä. Kullakin korilla on omat pelisäännöt ja yhteistyön muodot. Korit ovat 1) yleissivistävä opetus, 2) perinteiset juhlat, 3) uskonnolliset tilaisuudet ja 4) kasvun ja hyvinvoinnin tuki. Mallissa on otettu huomioon Opetushallituksen ohjeet.

Kasvatuksessa ja opetuksessa juhlatraditiot nähdään tärkeänä osana suomalaista kulttuuria ja Kouvolan kaupungissa yhteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta järjestetään säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla. Tärkeää on tehdä yhteistyötä huoltajien kanssa kunkin perheen taustaa, uskontoja, katsomuksia ja arvoja kunnioittaen.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijälle kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Laadittuun vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan 30.5.2025 mennessä.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Vastauksessa annettujen perusteluiden vuoksi ja nykytilan kuvauksen mukaisesti Kouvolan kaupungin ei ole tarpeen erikseen julistautua kaupungiksi, jossa saa juhlia joulua lauluin ja leikein. Kouvolan kaupungissa yhteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta järjestetään säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla. Kouvolan kaupungin varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus jatkaa yhteistyötä Kouvolan evankelisluterilaisten seurakuntien kanssa.

Lisätietoja: opetuspalvelupäällikkö Maija Saksa, puh. 020 615 8429, maija.saksa(at)kouvola.fi

Sivistysjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää

1. antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen

2. ettei Kouvola kaupunki erikseen julistaudu kaupungiksi, jossa saa juhlia joulua lauluin ja leikein. Kouvola kaupungissa yhteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta järjestetään jatkossakin säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla.

Sivistysjohtajan muutettu ehdotus:

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen.

Lisäksi lautakunta linjaa, ettei Kouvola kaupunki erikseen julistaudu kaupungiksi, jossa saa juhlia joulua lauluin ja leikein. Kouvola kaupungissa yhteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta järjestetään jatkossakin säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus 25.08.2025 § 204

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Sivistyksen toimialan, perusopetuksen ja nuoret -palvelun vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Valtuustoaloitteessa nähdään, että joulun ja koulujen kevätjuhlaan kuuluu paljon perinteitä niin kristillisestä arvopohjasta kuin myös ruokakulttuurin puolelta. Laulut, leikit, virret ja hiljentyminen nähdään aloitteessa osaksi joulun- ja keväänvieron perinteitä.

Kouvola Keskustan valtuustoryhmä esittää, että Kouvola julistautuu kaupungiksi, jossa saa juhlia joululauluin ja leikein sekä kevättä laulamalla mm. Suvivirren.

Nykytilakuvaus

Kouvola kaupunki vastaa opetuksenjärjestäjänä opetuksen toteuttamisesta sekä yhteisten juhlien ja uskonnollisten tilaisuuksien

sekä toimitusten ja niille vaihtoehtoisen toiminnan järjestämisestä säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla.

Kouvolan kaupungin varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa noudatetaan Opetushallituksen ohjeita perusopetuksen uskonnon ja elämänskatsomustiedon opetuksen sekä esiopetuksen katsomuskasvatuksen järjestämisestä sekä yhteisistä juhlista ja uskonnollisista tilaisuuksista. Ohjeissa kuvataan, miten uskonnon ja omantunnon vapautta koskevat säännökset Suomen perustuslaissa (731/1999), varhaiskasvatuslaissa (540/2018), perusopetuslaissa (628/1998) ja muussa lainsäädännössä tulee ottaa huomioon varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen katsomuskasvatuksessa sekä perusopetuksen katsomusaineiden opetuksessa sekä yhteisiä juhlia ja mahdollisia uskonnollisia tilaisuuksia ja toimituksia sekä niille vaihtoehtoista toimintaa järjestettäessä.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2014 annettiin tarkennetut oppimääräkuvaukset viiteen uskonnon oppimäärään, jotka ovat evankelisluterilainen uskonto, ortodoksinen uskonto, katolinen uskonto, islam ja juutalainen uskonto. Lisäksi Opetushallitus on antanut vuonna 2020 tarkennetut oppimääräkuvaukset seuraaviin oppimääriin: adventistinen uskonto, bahá'í-uskonto, buddhalainen uskonto, helluntailiikkeen uskonto ja Krishna-uskonto. Niissä uskonnon oppimäärissä, joihin ei ole annettu Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 pohjalta laadittuja tarkennettuja oppimääräkuvauksia noudatetaan tähän määräykseen sisältyvien perusteiden mukaisia, kaikkia uskonnon oppimääriä koskevia määräyksiä.

Uskonnon opetukseen sisältyy olennaisena osana kunkin oppimäärän mukaisen uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten tuntemus. Uskontoon perehtymiseen kuuluu myös tutustuminen uskonnonharjoittamisen muotoihin ja tapoihin. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan mietinnön (10/2002 vp) mukaisesti tutustuminen rukouksiin, virsiin ja uskonnollisiin toimituksiin on osa uskonnon opetusta. Esimerkiksi opetukseen liittyvä opintokäynti, jossa tutustutaan kirkkoon, moskeijaan tai vastaavaan uskonnolliseen rakennukseen tai seurataan uskonnollista toimitusta siihen osallistumatta, ei ole uskonnollinen tilaisuus vaan osa opetusta. Kai-ken opetuksen ja muun toiminnan tulee olla pedagogisesti perusteltua ja opetussuunnitelman mukaista. Uskonnollisia tiloja voidaan käyttää oppimisympäristöinä myös muussa yhteydessä kuin osana katsomusopetusta, esimerkiksi kulttuuriperinnön, taiteen, arkkitehtuurin ja historian näkökulmista.

Suomessa esi- ja perusopetuksessa on useita perinteisiä juhlia, kuten joulujuhla, kevätjuhla ja itsenäisyyspäivän juhla. Nämä yhteiset juhlalat ovat perusopetusasetuksen (852/1998) 3 §:n 5 momentin mukaisia

lukuvuoden päättäjäisiä ja muita yhteisiä tapahtumia, jotka ovat kaikille oppilaille tarkoitettuja (ks. EOAK/2186/2018). Nämä juhlat eivät voi olla uskonnollisia tilaisuuksia, eikä niille järjestetä vaihtoehtoisia tilaisuuksia. Opetuksen järjestäjät ja koulut päättävät tarkemmin juhlista ja niiden sisällöstä. Yhteisiin juhliin voi sisältyä myös joitakin uskontoon viittaavia elementtejä.

Perustuslakivaliokunnan näkemyksen mukaan tällaiset juhlatraditiot ovat osa suomalaista kulttuuria. Valiokunnan mietinnön mukaisesti juhlaan mahdollisesti sisältyvän yksittäisen virren laulamisen takia juhlaa ei voida uskonnollisen suvaitsevaisuuden nimissä pitää uskonnon harjoittamiseksi katsottavana tilaisuutena.

Perustuslakivaliokunnan mukaan koulun pe-rinteisiin juhliin voi sisältyä muitakin vastaavia sinänsä uskonnollista alkuperää olevia traditioita. (Perustuslakivaliokunnan mietintö 10/2002 vp. ja 2/2014 vp. ja 16/2021 vp.)

Uskonnollisten tilaisuuksien ja toimitusten aikana on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä vaihtoehtoista ja mielekästä toimintaa (perustuslakivaliokunta 2/2014 vp). Vaihtoehtoisen toiminnan tulee olla uskonnollista sisältöä lukuun ottamatta, luonteeltaan ja tavoitteiltaan mahdollisimman samankaltaista kuin siinä tilaisuudessa, jonka tilalla muuta toimintaa järjestetään. Oppilaan huoltajalle jää todellinen ja aito vapaus valita, osallistuuko oppilas uskonnollista ainesta sisältäviin tilaisuuksiin (perustuslakivaliokunta 2/2014 vp).

Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua erilaisuuden kunnioittamiseen sekä vastuullisuuteen, yhteistyöhön ja toimintaan, joka edistää ihmisryhmien, kansojen, aatteiden, uskontojen ja kulttuurien välistä kunnioittamista ja luottamusta (Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta 2 §:n 2 mom. 422/2012). Näiden tavoitteiden tulee olla lähtökohtana myös opetukseen liittyvän suomalaisen juhlaperinnön vaalimisessa ja kehittämisessä.

Perustuslakivaliokunnan ja eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen linjausten pohjalta tarkkaa rajaa uskontoon viittaavien elementtien sallitulle määrälle koulun yhteisissä juhlissa ei voida antaa, vaan asia jää opetuksen järjestäjän tai koulun harkittavaksi. Harkinnassa tulee kiinnittää huomiota juhlasta muodostuvaan kokonaisuuteen ja uskonnollisten elementtien osuuteen siinä.

Kouvolan varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa tehdään säännöllistä yhteistyötä Kouvolan evankelisluterilaisten seurakuntien kanssa. Kouvolassa on käytössä Suomen evankelisluterilaisen kirkon kehittämä neljän korin malli, joka auttaa suunnittelemaan ja toteuttamaan varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja

seurakunnan välistä yhteistyötä. Kullakin korilla on omat pelisäännöt ja yhteistyön muodot. Korit ovat 1) yleissivistävä opetus, 2) perinteiset juhlat, 3) uskonnolliset tilaisuudet ja 4) kasvun ja hyvinvoinnin tuki. Mallissa on otettu huomioon Opetushallituksen ohjeet.

Kasvatuksessa ja opetuksessa juhlatraditiot nähdään tärkeänä osana suomalaista kulttuuria ja Kouvola kaupungissa yhteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta järjestetään säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla. Tärkeää on tehdä yhteistyötä huoltajien kanssa kunkin perheen taustaa, uskontoja, katsomuksia ja arvoja kunnioittaen.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijälle kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Laadittuun vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan 30.5.2025 mennessä.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Vastauksessa annettujen perusteluiden vuoksi ja nykytilan kuvauksen mukaisesti Kouvola kaupungin ei ole tarpeen erikseen julistautua kaupungiksi, jossa saa juhlaa joulua lauluin ja leikein. Kouvola kaupungissa yhteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta järjestetään säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla. Kouvola kaupungin varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus jatkaa yhteistyötä Kouvola evankelis-luterilaisten seurakuntien kanssa.

Lisätietoja: opetuspalvelupäällikkö Maija Saksa, puh. 020 615 8429, maija.saksa(at)kouvola.fi

Apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi.
2. todeta, että valtuustoaloite ei anna aihetta toimenpiteisiin ja Kouvola kaupungissa yhteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta järjestetään jatkossakin säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla.
3. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Asian käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Esa Niemelä teki seuraavan muutosesityksen:

"Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättää

- 1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi.*
- 2. todeta, että Kouvola kaupunki suhtautuu myönteisesti joulu- ja kevätjuhlien viettoon ja sallii niissä suomalaisesta kristillisestä perinteestä nousevia elementtejä, kuten Suvivirren laulamisen. Kouvola kaupungissa yhteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta järjestetään jatkossakin säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla.*
- 3. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun".*

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsenet Toni Vainikka ja Laila Uljas kannattivat Esa Niemelän muutosesitystä.

Koska asiassa oli tehty kannatettu muutosesitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Niemelän muutosesitystä, äänestävät "EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin seitsemän (7) JAA-ääntä (Witting, Hovi, Kekki, Karvonen, Villikka, Aikio, Häkkinen) ja neljä (4) EI-ääntä (Uljas, Vainikka, Niemelä, Porkka). Kaupunginhallituksen puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen hyväksytyksi.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto 01.09.2025

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi.

-
2. todeta, että valtuustoaloite ei anna aihetta toimenpiteisiin ja Kouvolan kaupungissa yhteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset sekä niille vaihtoehtoinen toiminta järjestetään jatkossakin säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla.
 3. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginvaltuuston päätös:

8

Vastaus valtuustoaloitteeseen suunnitelman laatimiseksi Kymenlaakson lapsiperheköyhyyden torjumiseksi**9220/00.05.00/2025****Kaupunginvaltuusto 17.02.2025 § 11**

Puheenjohtaja Paula Werning esitteli valtuutettujen Jenni Aikion, Sari Hyytiäisen, Iida Pilli-Sihvolan, Kaisa Spiesin, Sanna Jacksenin, Camilla Relanderin, Kirsi Kekin, Henna Hovin, Manu Huuhilon, Heikki Kuutin, Sanna Tähtisen, Sari Melkon, Raimo Laineen, Janne Wallin, Miia Wittingin ja Paula Werningin jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

"Lapsiperheköyhyys estää tai haittaa lapsen oikeuksien toteutumista. UNICEFin mukaan lapsuudessa koetulla köyhyydellä on monia negatiivisia vaikutuksia lasten hyvinvointiin. Vaikutukset näkyvät esimerkiksi mielenterveysongelmina, heikompana elämäntyytyväisyytenä ja osattomuuden kokemuksina, jotka voivat seurata aikuisuuteen asti.

Lapsiperheköyhyyden taustalla on monia syitä. Itäen mukaan yksi rakenteellisista syistä on elinkustannusten nousu. Elinkustannukset, kuten ruoan hinta, ovat nousseet huomattavasti viime aikoina.

Hallituksen lapsiperheisiin vaikuttavat leikkaukset heikentävät myös kouvolaalaisten vähävaraisten perheiden asemaa, viimeisimpänä esimerkkinä asumistuen leikkaukset.

Kansallinen lapsistrategia velvoittaa vähentämään lapsiperheköyhyyttä määrätietoisin toimin läpi yhteiskunnan. Tämä tarkoittaa myös kuntia. Kuntatasolla on monia mahdollisuuksia vaikuttaa arjen kustannuksiin, esimerkiksi tarjoamalla maksuttomia harrastuksia, varhaiskasvatusta sekä tukemalla pitkäjänteisesti paikallisia lapsiperheiden hyväksi toimivia järjestöjä. Järjestöt voivat tarjota lapsille iloa ja kokemuksia, joita perheellä ei muuten olisi mahdollisuutta lapselle tarjota.

Jotta lapsiperheköyhyyttä voitaisi tehokkaasti torjua, tarvitaan suunnitelmallista ja monialaista työtä. Maakunnallisella suunnitelmalla voitaisiin lisätä ymmärrystä lapsiperheköyhyydestä, tunnistaa paremmin köyhyyden vaikutuksia ja lieventää niitä, luoda uusia toimintatapoja sekä lisätä tietoon perustuvaa päätöksentekoa sekä johtamista.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Kouvola kaupunki ja Kymenlaakson muut kunnat, Kymenlaakson hyvinvointialue sekä paikalliset

vähävaraisten perheiden kanssa työtä tekevät järjestöt laativat yhteistyössä suunnitelman lapsiperheköyhyyden torjunnaksi.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kasvatus- ja opetuslautakunta 19.08.2025 § 72

Valmistelija: varhaiskasvatuspäällikkö Tiina Kirvesniemi, puh. 020 615 7224, tiina.kirvesniemi(at)kouvola.fi

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 17.02.2025 § 11 Puheenjohtaja Paula Werning esitteli valtuutettujen Jenni Aikion, Sari Hyytiäisen, Iida Pilli-Sihvolan, Kaisa Spiesin, Sanna Jacksenin, Camilla Relanderin, Kirsi Kekin, Henna Hovin, Manu Huuhilon, Heikki Kuutin, Sanna Tähtisen, Sari Melkon, Raimo Laineen, Janne Wallin, Miia Wittingin ja Paula Werningin jättämän seuraavan valtuustoaloitteen: allekirjoittaneet esittävät, että Kouvolan kaupunki ja Kymenlaakson muut kunnat, Kymenlaakson hyvinvointialue sekä paikalliset vähävaraisten perheiden kanssa työtä tekevät järjestöt laativat yhteistyössä suunnitelman lapsiperheköyhyyden torjunnaksi.

Tausta

Lapsiperheköyhyys on arkea monissa perheissä myös Kouvolaassa. Lapsuuden perheessä koettu taloudellinen niukkuus on riski hyvinvoinnille, ja sillä on tutkimusten mukaan kauaskantoisia vaikutuksia. Pienituloisia ovat henkilöt, joiden kotitalouden käytettävissä olevat rahatulot kulutusyksikköä kohti (ns. ekvivalentti rahatulo) ovat pienemmät kuin 60 prosenttia kaikkien kotitalouksien ekvivalenttien käytettävissä olevien rahatulojen mediaanitulosta. Tämän tulorajan alapuolelle jäävien osuutta väestöstä kutsutaan pienituloisuusasteeksi. Pienituloisuuden euromääräinen raja vaihtelee vuosittain. Määritelmä perustuu Euroopan unionin tilastolaitoksen Eurostatin suosituksiin.

Kouvolaassa asuntoväestön pienituloisuusaste on ollut vuosina 2014–2023 13,6–14,7 välillä ollen viimeisimmässä mittauksessa 14,5. Tämä on koko maahan nähden korkeampi, mutta alhaisempi kuin Kotkassa ja Lappeenrannassa. Asuntoväestöön kuuluvien lasten pienituloisuusaste

oli Kouvolassa vuonna 2023 13,2, mikä on korkeampi kuin koko maassa keskimäärin. Kotkassa lukema oli 16,0.

Avoimia työpaikkoja oli vuonna 2024 vuosikeskiarvoisesti kuukautta kohden 411. Luku oli vuonna 2023 649, vuonna 2022 luku oli 936 ja vuonna 2021 luku oli 887. Avoimien työpaikkojen määrä on siis laskenut Kouvolan työllisyysalueella suuresti. Tammikuussa työttömiä työnhakijoita Kouvolan työllisyysalueella vuonna 2024 oli 3751, kun se joulukuussa 2024 oli 4270. Suhdanne on vaikea. Suurimmat työttömien ja lomautettujen ryhmät löytyvät palvelut ja myyntityöntekijöistä sekä rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöistä.

Kaupungin palveluiden, hyvinvointialueen sekä verkostojen yhteistyön rooli ennaltaehkäisevässä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä lisäävässä toiminnassa on merkittävä. Nämä mahdollistavat mm. ilmaisia/ edullisia harrastusmahdollisuuksia, tapahtumia sekä vertaistukea eri elämäntilanteissa. Kuntalaisten osallisuutta mahdollistavat maksuttomat yhteisötilat ja kuntalaisdemokratiaa tukeva aluetoimikuntatyö.

Hyvinvointikysely kuntalaisille 2024

Marras- joulukuussa 2024 kaikille kuntalaisille avoinna olleeseen kyselyyn saatiin 990 vastausta. Vajaa puolet vastaajista kertoi voineensa viime vuonna hyvin tai erittäin hyvin. Huonosti voivia oli hieman enemmän kuin edellisinä vuosina. Vuosittain vaihtuva teema oli viime vuonna köyhyys.

Itsensä köyhäksi kokevia vastaajista oli 30 % ja tulevaisuudessa köyhtymistä pelkäsi 43 %. Tulevaisuuden köyhtymisen syihin liittyvissä avovastauksissa nousi esille työttömyyden uhka ja työnsaannin näköalattomuus. Myös hintojen nousu ja hallituksen toimet sanotettiin vastauksiin. Kyselyssä vastaajilla oli mahdollista valita viisi vaihtoehtoa erilaisista aiheista, mihin köyhyys vastaajien mielestä vaikuttaa. 67 % vastaajista arvioi köyhyyden vaikuttavan ruoan ja välttämättömyystarvikkeiden hankintaan.

Avovastauksissa useimmat vastaajat kokivat köyhyyden vaikuttavan elämänlaatuun ja sen osa-alueisiin hyvin laaja-alaisesti, rajoittaen merkittävästi omia toimintamahdollisuuksia sekä aiheuttaen huolta lasten hyvinvoinnista.

Maakunnallinen ja kaupunkitason verkostotyö lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi

Kouvola on vahvasti mukana maakunnallisessa LAPE-työssä. LAPE-työllä tarkoitetaan lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) mukaista työtä. Ohjelma tähtää lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittämiseen ja parantamiseen eri tasoilla kuten perhekeskusten ja varhaisen tuen palveluiden avulla. LAPE-työ on monialaista ja

moniammatillista työtä, johon Kymenlaaksossa osallistuvat mm. Kymenlaakson kunnat, hyvinvointialue, poliisi, järjestöt ja muut palveluiden tuottajat. LAPE-työ on jatkuvaa kehittämistyötä, jossa pyritään vastaamaan lapsiperheiden muuttuviin tarpeisiin ja parantamaan palveluiden laatua ja saatavuutta.

Kouvolassa työskennellään myös kaupunkitasolla sekä perhekeskusalueittain vahvasti verkostoituneesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Kaupunkitason KAVERI –verkostossa on laajasti edustettuna kaupungin omat toimijat, hyvinvointialue, poliisi sekä kaupungissa toimivat järjestöt ja seurakunta. Verkostossa nostetaan esiin alueellisia ilmiöitä ja tartutaan niihin pyrkien yhteistyössä löytämään tukea ja ratkaisuja haastavissa tilanteissa. Aluetason verkostot toteuttavat kunkin perhekeskusalueen tarpeista lähtöisin olevia tukitoimia. Yhtenä yhteisenä tavoitteena on vanhemmuuden tukeminen.

Sekä maakunnallinen LAPE-verkosto että kaupunkitason KAVERI-verkosto kokoontuvat kerran kuukaudessa. Työskentely on suunnitelmallista ja tavoitteellista. Sovitut toimenpiteet ovat työkaluja, joilla lisätään lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia strategisten tavoitteiden mukaisesti. Verkostoyhteistyöhön voidaan nostaa aiheita ja ilmiöitä, joihin lähdetään yhteistyöllä hakemaan ratkaisuja. Mm. valtuustoaloitteessa esille nostettu lapsiperheköyhyys voi olla tällainen aihe.

Kouvolan kaupungin palvelut

Lapsiperheillä on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatuspalveluihin. Kaikilla lapsilla on yhtäläinen oikeus varhaiskasvatukseen. Esimerkiksi työttömänä olevan vanhemman lapsi on oikeutettu kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on mm. varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö sekä toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä. Nämä tavoitteet luovat mahdollisuuden tasa-arvoiseen kasvuympäristöön riippumatta perheen taloudellisesta tilanteesta. Varhaiskasvatus on maksullinen palvelu ja maksu määräytyy lapsen hoitoajan, perheen koon ja huoltajien tulojen perusteella. Kouvolassa maksuttomien perheiden (tuloraja ei ylity) osuus on hieman yli puolet.

Kouvolassa on tarjolla myös kaikille avointa ja maksutonta avointa varhaiskasvatusta. Avoin varhaiskasvatus järjestää suunnitelmallista, tavoitteellista ja monipuolista sisä- ja ulkotoimintaa perheille eri puolilla Kouvola. Toiminta ei vaadi ennakkoilmoittautumista ja toimintaan

osallistutaan yhdessä vanhemman, isovanhemman tai muun läheisen aikuisen kanssa. Lapsi saa mahdollisuuden leikkiä ja oppia yhdessä muiden lasten kanssa. Aikuisilla on mahdollisuus kohdata toisiaan, saada vertaistukea, tukea vanhemmuuteensa sekä palveluohjausta.

Kouvolan kaupunki on usean vuoden ajan järjestänyt lapsille ja perheille maksuttomia harrastuksia niin omana toimintanaan kuin yhteistyössä esimerkiksi Kymenlaakson Liikunta ry:n kanssa. Perusopetuksessa järjestettävälle maksuttomille harrastetunneille osallistui lukuvuoden 2024-2025 aikana viikoittain lähes 1000 lasta ja nuorta. Ryhmiä oli lähes 80. Perusopetuksessa kouluilla on mahdollisuus toteuttaa lisäksi lapsille ja nuorille maksutonta kerhotoimintaa.

Nuorisopalvelut tarjoaa monenlaista maksutonta tukea ja toimintaa nuorille. Nuorisotilatoimintaa on jokaisella perhekeskusalueella. Nuorille järjestetään maksuttomia tapahtumia. Erityisnuorisotyön palvelut ovat saatavissa kaikille nuorille. Lisäksi Nuorisopalvelut järjestää leirejä sekä retkiä, joissa on pieni osallistumispaksu. Nuorisojärjestöavustukset mahdollistavat järjestöjen toimintaa kaupungin eri alueilla. Muutamilla nuorisotiloilla on kokeiltu hävikkiruuan tarjoamista koulupäivien jälkeen. Tulevana syksynä 2025 jokaisella nuorisotilalla tullaan tarjoamaan hävikkiruokaa ja nuorille mahdollisuus ruokailla koulupäivän jälkeen.

Lisäksi esi- ja perusopetuksen hyvinvointioppimisen suunnitelman avulla lapsia ja nuoria tuetaan osallisuudessa, itsetuntemuksessa, itsemääräämisoikeudessa sekä erilaisissa hyvinvointiin vaikuttavissa asioissa ja taidoissa varhaiskasvatuksen esiopetuksessa, kaikissa perusopetuksen kouluissa sekä toisella asteella lapsen ja nuorten ikätason mukaisesti. Toiminnan keskiössä ovat huoltajien osallisuus ja yhteistyö heidän kanssaan. Koulujen opetushenkilöstön sekä opiskeluhuollon henkilöstön lisäksi hyvinvointitutorit ja koulunuorisotyöntekijät ovat vahvoissa rooleissa hyvinvointioppimisen suunnitelman toteuttamisessa kouluissa. Huoltajatapaamisissa perheitä voidaan ohjata heitä tukevien palveluiden pariin.

Kouvolassa on aloitettu asumisneuvonta vuoden 2025 alusta. Uuden palvelun avulla tuetaan erityisesti heikommassa asemassa olevia, ehkäistään asunnon menettämisen uhkaa ja vahvistetaan asukkaiden mahdollisuuksia selviytyä arjen haasteista. Asumisneuvojat auttavat esimerkiksi vuokranmaksuun tai talouteen liittyvissä ongelmissa, tukien ja etuuksien hakemisessa, uuden asunnon etsimisessä sekä erilaisissa asumisen häiriötilanteissa. Palvelu on ilmainen ja tukee osaltaan taloudellisesti haastavissa tilanteissa olevia perheitä.

**Kouvolan kaupungin poikkihallinnollinen rakenne ja
maakunnallinen yhteistyö**

Kouvolassa toimii poikkihallinnollinen hyvinvoinnin- ja osallisuuden työryhmä, joka kokoontuu joka toinen kuukausi. Työryhmän aiheet teemoitetaan ja jokaisessa kokouksessa käsitellään 1-3 eri aihetta. Eri aihealueisiin sovitaan jatkotyöt ja niitä seurataan.

Hyvinvoinnin- ja osallisuuden ohjausryhmä koostuu eri palveluiden päälliköistä/johtajista tai toimialajohtajista. Se kokoontuu 2-3 kertaa vuodessa. Siellä käydään linjauskeskustelut ja tehdään yhteisiä valintoja tulevaisuuteen.

Lain sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä 6 §:n mukaan kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa. Kouvolan laajassa hyvinvointikertomuksessa 2021–2025 tavoitteeksi oli asetettu; terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden vahvistaminen, työllisyyden parantaminen ja arjen turvallisuus.

Lisäksi oli korostettu maakunnallisen yhteistyön merkitystä. Vuosittaisessa raportoinnissa on huomioitu edellä mainitut tavoitteet ja avattu indikaattorien muodossa tavoitteiden toteutumista. Kertomuksessa on raportoitu keskeiset kohdat seuraavista kaupunkistrategiaa toteuttavista ohjelmista; Osallisuussuunnitelma 2021-2025 (hyväksytty kv 15.11.2021), Kouvolan kaupungin palvelujen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2022-2025 (kv 17.10.2022) sekä Kaikkien Kouvola 2023-2025 (kv 4.9.2023). Myös Vammaispoliittisen ohjelman esteettömyyteen liittyvät toimenpiteet on raportoitu tässä vuosiraportissa.

Maakunnallisesti on sitouduttu useampiin suunnitelmiin, jotka edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja siten lapsiperheköyhyyden torjumista.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijöille kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Kommentit on pyydetään lähettämään 30.7.2025 mennessä kirjaamoon. Laadittuun vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan mennessä.

Yhteenveto: valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Erillisen suunnitelman laatimista lapsiperheköyhyyden torjumiseksi ei nähdä tarpeellisena. Lapsiperheköyhyys huomioidaan laajassa maakunnallisessa hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa ja maakunnallisessa lasten ja perheiden suunnitelmassa sekä muussa yhteisessä työssä sekä Kouvola omilla suunnitelmissa.

Uusien yhteisten ratkaisujen löytämiseksi lapsiperheköyhyys, siihen puuttuminen ja ennaltaehkäisevä työ, on syytä aiheena ottaa esille olemassa olevassa verkostotyön kokonaisuudessa sekä maakunnallisessa LAPE-verkostotyössä että alueellisessa KAVERI-verkoston ja perhekeskusalueiden verkostotyössä.

Lisätietoja: varhaiskasvatuspäällikkö Tiina Kirvesniemi, puh. 020 615 7224, tiina.kirvesniemi(at)kouvola.fi, hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen, puh. 020 615 7429, sanna-riitta.junnonen(at)kouvola.fi

Sivistysjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kasvatus- ja opetuslautakunta korostaa, että lapset ja nuoret on Kouvola kaupungin strateginen kasvukärki, joka on lähtökohta kaikkien palvelujen järjestämisessä. Laajan verkostotyön tuloksena luodaan aktiivisesti matalan kynnyksen osallistumisen mahdollisuuksia Kouvola eri lasten, nuorten ja perheiden palveluissa.

Erillisen suunnitelman laatimista lapsiperheköyhyyden torjumiseksi ei nähdä tarpeellisena. Lapsiperheköyhyys huomioidaan laajassa maakunnallisessa hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa ja maakunnallisessa lasten ja perheiden suunnitelmassa sekä muussa yhteisessä työssä sekä Kouvola omilla suunnitelmissa.

Uusien yhteisten ratkaisujen löytämiseksi lapsiperheköyhyys, siihen puuttuminen ja ennaltaehkäisevä työ, on syytä aiheena ottaa esille olemassa olevassa verkostotyön kokonaisuudessa sekä maakunnallisessa LAPE-verkostotyössä, että alueellisessa KAVERI-verkoston ja perhekeskusalueiden verkostotyössä.

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

*Sivistyksen toimialan, varhaiskasvatus palvelun vastaus
valtuustoaloitteeseen:*

**Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys
toimenpiteiksi**

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 17.02.2025 § 11 Puheenjohtaja Paula Werning esitteli valtuutettujen Jenni Aikion, Sari Hyytiäisen, Iida Pilli-Sihvolan, Kaisa Spiesin, Sanna Jacksenin, Camilla Relanderin, Kirsi Kekin, Henna Hovin, Manu Huuhilon, Heikki Kuutin, Sanna Tähtisen, Sari Melkon, Raimo Laineen, Janne Wallin, Miia Wittingin ja Paula Werningin jättämän seuraavan valtuustoaloitteen: allekirjoittaneet esittävät, että Kouvola kaupunki ja Kymenlaakson muut kunnat, Kymenlaakson hyvinvointialue sekä paikalliset vähävaraisten perheiden kanssa työtä tekevät järjestöt laativat yhteistyössä suunnitelman lapsiperheköyhyyden torjunnaksi.

Tausta

Lapsiperheköyhyys on arkea monissa perheissä myös Kouvola. Lapsuuden perheessä koettu taloudellinen niukkuus on riski hyvinvoinnille, ja sillä on tutkimusten mukaan kauaskantoisia vaikutuksia. Pienituloisia ovat henkilöt, joiden kotitalouden käytettävissä olevat rahatulot kulutusyksikköä kohti (ns. ekvivalentti rahatulo) ovat pienemmät kuin 60 prosenttia kaikkien kotitalouksien ekvivalenttien käytettävissä olevien rahatulojen mediaanitulosta. Tämän tulorajan alapuolelle jäävien osuutta väestöstä kutsutaan pienituloisuusasteeksi. Pienituloisuuden euromääräinen raja vaihtelee vuosittain. Määritelmä perustuu Euroopan unionin tilastolaitoksen Eurostatin suosituksiin.

Kouvola asuntoväestön pienituloisuusaste on ollut vuosina 2014–2023 13,6–14,7 välillä ollen viimeisimmässä mittauksessa 14,5. Tämä on koko maahan nähden korkeampi, mutta alhaisempi kuin Kotkassa ja Lappeenrannassa. Asuntoväestöön kuuluvien lasten pienituloisuusaste oli Kouvola vuonna 2023 13,2, mikä on korkeampi kuin koko maassa keskimäärin. Kotkassa lukema oli 16,0.

Avoimia työpaikkoja oli vuonna 2024 vuosikeskiarvoisesti kuukautta kohden 411. Luku oli vuonna 2023 649, vuonna 2022 luku oli 936 ja vuonna 2021 luku oli 887. Avoimien työpaikkojen määrä on siis laskenut Kouvola työllisyysalueella suuresti. Tammikuussa työttömiä työnhakijoita Kouvola työllisyysalueella vuonna 2024 oli 3751, kun se joulukuussa 2024 oli 4270. Suhdanne on vaikea. Suurimmat työttömien ja lomautettujen ryhmät löytyvät palvelut ja myyntityöntekijöistä sekä rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöistä.

Kaupungin palveluiden, hyvinvointialueen sekä verkostojen yhteistyön rooli ennaltaehkäisevässä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä lisäävässä toiminnassa on merkittävä. Nämä mahdollistavat mm. ilmaisia/ edullisia harrastusmahdollisuuksia, tapahtumia sekä vertaistukea eri elämäntilanteissa. Kuntalaisten osallisuutta mahdollistavat maksuttomat yhteisötilat ja kuntalaisdemokratiaa tukeva aluetoimikuntatyö.

Hyvinvointikysely kuntalaisille 2024

Marras- joulukuussa 2024 kaikille kuntalaisille avoinna olleeseen kyselyyn saatiin 990 vastausta. Vajaa puolet vastaajista kertoi voineensa vii-me vuonna hyvin tai erittäin hyvin. Huonosti voivia oli hieman enemmän kuin edellisinä vuosina. Vuosittain vaihtuva teema oli viime vuonna köyhyys.

Itsensä köyhäksi kokevia vastaajista oli 30 % ja tulevaisuudessa köyhtymistä pelkäsi 43 %. Tulevaisuuden köyhtymisen syihin liittyvissä avovastauksissa nousi esille työttömyyden uhka ja työnsaannin näköalattomuus. Myös hintojen nousu ja hallituksen toimet sanoitettiin vastauksiin. Kyselyssä vastaajilla oli mahdollista valita viisi vaihtoehtoa erilaisista aiheista, mihin köyhyys vastaajien mielestä vaikuttaa. 67 % vastaajista arvioi köyhyyden vaikuttavan ruoan ja välttämättömyystarvikkeiden hankintaan.

Avovastauksissa useimmat vastaajat kokivat köyhyyden vaikuttavan elämänlaatuun ja sen osa-alueisiin hyvin laaja-alaisesti, rajoittaen merkittävästi omia toimintamahdollisuuksia sekä aiheuttaen huolta lasten hyvinvoinnista.

Maakunnallinen ja kaupunkitason verkostotyö lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi

Kouvola on vahvasti mukana maakunnallisessa LAPE-työssä. LAPE-työllä tarkoitetaan lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) mukaista työtä. Ohjelma tähtää lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittämiseen ja parantamiseen eri tasoilla kuten perhekeskusten ja varhaisen tuen palveluiden avulla. LAPE-työ on monialaista ja moniammatillista työtä, johon Kymenlaaksossa osallistuvat mm. Kymenlaakson kunnat, hyvinvointialue, poliisi, järjestöt ja muut palveluiden tuottajat. LAPE-työ on jatkuvaa kehittämistyötä, jossa pyritään vastaamaan lapsiperheiden muuttuviin tarpeisiin ja parantamaan palveluiden laatua ja saatavuutta.

Kouvolassa työskennellään myös kaupunkitasolla sekä perhekeskusalueittain vahvasti verkostoituneesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Kaupunkitason KAVERI –verkostossa on laajasti edustettuna kaupungin omat toimijat, hyvinvointialue, poliisi sekä kaupungissa toimivat järjestöt ja seurakunta. Verkostossa

nostetaan esiin alueellisia ilmiöitä ja tartutaan niihin pyrkien yhteistyössä löytämään tukea ja ratkaisuja haastavissa tilanteissa. Alueen verkostot toteuttavat kunkin perhekeskusalueen tarpeista lähtöisin olevia tukitoimia. Yhtenä yhteisenä tavoitteena on vanhemmuuden tukeminen.

Sekä maakunnallinen LAPE-verkosto että kaupunkitason KAVERI-verkosto kokoontuvat kerran kuukaudessa. Työskentely on suunnitelmallista ja tavoitteellista. Sovitut toimenpiteet ovat työkaluja, joilla lisätään lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia strategisten tavoitteiden mukaisesti. Verkostoyhteistyöhön voidaan nostaa aiheita ja ilmiöitä, joihin lähdetään yhteistyöllä hakemaan ratkaisuja. Mm. valtuustoaloitteessa esille nostettu lapsiperheköyhyys voi olla tällainen aihe.

Kouvolan kaupungin palvelut

Lapsiperheillä on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatuspalveluihin. Kaikilla lapsilla on yhtäläinen oikeus varhaiskasvatukseen. Esimerkiksi työttömänä olevan vanhemman lapsi on oikeutettu kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on mm. varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö sekä toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huolta-jaa kasvatustyössä. Nämä tavoitteet luovat mahdollisuuden tasa-arvoiseen kasvuympäristöön riippumatta perheen taloudellisesta tilanteesta. Varhaiskasvatus on maksullinen palvelu ja maksu määräytyy lapsen hoitoajan, perheen koon ja huoltajien tulojen perusteella. Kouvolassa maksuttomien perheiden (tuloraja ei ylity) osuus on hieman yli puolet.

Kouvolassa on tarjolla myös kaikille avointa ja maksutonta avointa varhaiskasvatusta. Avoin varhaiskasvatus järjestää suunnitelmallista, tavoitteellista ja monipuolista sisä- ja ulkotoimintaa perheille eri puolilla Kouvo-la. Toiminta ei vaadi ennakkoilmoittautumista ja toimintaan osallistutaan yhdessä vanhemman, isovanhemman tai muun läheisen aikuisen kanssa. Lapsi saa mahdollisuuden leikkiä ja oppia yhdessä muiden lasten kanssa. Aikuisilla on mahdollisuus kohdata toisiaan, saada vertaistukea, tukea vanhemmuuteensa sekä palveluohjausta.

Kouvolan kaupunki on usean vuoden ajan järjestänyt lapsille ja perheille maksuttomia harrastuksia niin omana toimintanaan kuin yhteistyössä esimerkiksi Kymenlaakson Liikunta ry:n kanssa. Perusopetuksessa järjestettävälle maksuttomille harrastetunneille osallistui lukuvuoden 2024-2025 aikana viikoittain lähes 1000 lasta ja nuorta. Ryhmiä oli

lähes 80. Perusopetuksessa kouluilla on mahdollisuus toteuttaa lisäksi lapsille ja nuorille maksutonta kerhotoimintaa.

Nuorisopalvelut tarjoaa monenlaista maksutonta tukea ja toimintaa nuorille. Nuorisotilatoimintaa on jokaisella perhekeskusalueella. Nuorille järjestetään maksuttomia tapahtumia. Erityisnuorisotyön palvelut ovat saa-tavissa kaikille nuorille. Lisäksi Nuorisopalvelut järjestää leirejä sekä retkiä, joissa on pieni osallistumispaksu. Nuorisojärjestöavustukset mahdollistavat järjestöjen toimintaa kaupungin eri alueilla. Muutamilla nuorisotiloilla on kokeiltu hävikkiruuan tarjoamista koulupäivien jälkeen. Tulevana syksynä 2025 jokaisella nuorisotilalla tullaan tarjoamaan hävikkiruokaa ja nuorille mahdollisuus ruokailla koulupäivän jälkeen.

Lisäksi esi- ja perusopetuksen hyvinvointioppimisen suunnitelman avulla lapsia ja nuoria tuetaan osallisuudessa, itsetuntemuksessa, itsemääräämisoikeudessa sekä erilaisissa hyvinvointiin vaikuttavissa asioissa ja taidoissa varhaiskasvatuksen esiopetuksessa, kaikissa perusopetuksen kouluissa sekä toisella asteella lapsen ja nuorten ikätason mukaisesti. Toiminnan keskiössä ovat huoltajien osallisuus ja yhteistyö heidän kanssaan. Koulujen opetushenkilöstön sekä opiskeluhuollon henkilöstön lisäksi hyvinvointitutorit ja koulunuorisotyöntekijät ovat vahvoissa rooleissa hyvinvointioppimisen suunnitelman toteuttamisessa kouluissa. Huoltajatapaamisissa perheitä voidaan ohjata heitä tukevien palveluiden pariin.

Kouvolassa on aloitettu asumisneuvonta vuoden 2025 alusta. Uuden palvelun avulla tuetaan erityisesti heikommassa asemassa olevia, ehkäistään asunnon menettämisen uhkaa ja vahvistetaan asukkaiden mahdollisuuksia selviytyä arjen haasteista. Asumisneuvojat auttavat esimerkiksi vuokranmaksuun tai talouteen liittyvissä ongelmissa, tukien ja etuuksien hakemisessa, uuden asunnon etsimisessä sekä erilaisissa asumisen häiriötilanteissa. Palvelu on ilmainen ja tukee osaltaan taloudellisesti haastavissa tilanteissa olevia perheitä.

Kouvolan kaupungin poikkihallinnollinen rakenne ja maakunnallinen yhteistyö

Kouvolassa toimii poikkihallinnollinen hyvinvoinnin- ja osallisuuden työryhmä, joka kokoontuu joka toinen kuukausi. Työryhmän aiheet teemoitetaan ja jokaisessa kokouksessa käsitellään 1-3 eri aihetta. Eri aihealueisiin sovitaan jatkotyöstöt ja niitä seurataan.

Hyvinvoinnin- ja osallisuuden ohjausryhmä koostuu eri palveluiden päälliköistä/johtajista tai toimialajohtajista. Se kokoontuu 2-3 kertaa vuodessa. Siellä käydään linjauskeskustelut ja tehdään yhteisiä valintoja tule-vaisuuteen.

Lain sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä 6 §:n mukaan kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmistettava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa. Kouvolan laajassa hyvinvointikertomuksessa 2021–2025 tavoitteeksi oli asetettu; terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden vahvistaminen, työllisyyden parantaminen ja arjen turvallisuus.

Lisäksi oli korostettu maakunnallisen yhteistyön merkitystä. Vuosittaisessa raportoinnissa on huomioitu edellä mainitut tavoitteet ja avattu indikaattorien muodossa tavoitteiden toteutumista. Kertomuksessa on raportoitu keskeiset kohdat seuraavista kaupunkistrategiaa toteuttavista ohjelmista; Osallisuussuunnitelma 2021-2025 (hyväksytty kv 15.11.2021), Kouvolan kaupungin palvelujen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2022-2025 (kv 17.10.2022) sekä Kaikkien Kouvola 2023-2025 (kv 4.9.2023). Myös Vammaispoliittisen ohjelman esteettömyyteen liittyvät toimenpiteet on raportoitu tässä vuosiraportissa.

Maakunnallisesti on sitouduttu useampiin suunnitelmiin, jotka edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja siten lapsiperheköyhyyden torjumista.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijöille kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Kommentit on pyydetään lähettämään 30.7.2025 mennessä kirjaamoon. Laadittuun vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan mennessä.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Erillisen suunnitelman laatimista lapsiperheköyhyyden torjumiseksi ei nähdä tarpeellisenä. Lapsiperheköyhyys huomioidaan laajassa maakunnallisessa hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa ja maakunnallisessa lasten ja perheiden suunnitelmassa sekä muussa yhteisessä työssä sekä Kouvolan omissa suunnitelmissa.

Uusien yhteisten ratkaisujen löytämiseksi lapsiperheköyhyys, siihen puuttuminen ja ennaltaehkäisevä työ, on syytä aiheena ottaa esille olemassa olevassa verkostotyön kokonaisuudessa sekä maakunnallisessa

LAPE-verkostotyössä että alueellisessa KAVERI-verkoston ja perhekeskusalueiden verkostotyössä.

Lisäksi kasvatus- ja opetuslautakunta on osaltaan hyväksynyt päätösehdotuksen ja lisäksi käsittelyssään nostanut esiin seuraavaa:

Lautakunta on korostanut päätöksessään, että lapset ja nuoret on Kouvolan kaupungin strateginen kasvukärki, joka on lähtökohta kaikkien palvelujen järjestämisessä. Laajan verkostotyön tuloksena luodaan aktiivisesti matalan kynnyksen osallistumisen mahdollisuuksia Kouvolan eri lasten, nuorten ja perheiden palveluissa.

Erillisen suunnitelman laatimista lapsiperheköyhyyden torjumiseksi ei nähdä tarpeellisena. Lapsiperheköyhyys huomioidaan laajassa maakunnallisessa hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa ja maakunnallisessa lasten ja perheiden suunnitelmassa sekä muussa yhteisessä työssä sekä Kouvolan omissa suunnitelmissa.

Uusien yhteisten ratkaisujen löytämiseksi lapsiperheköyhyys, siihen puuttuminen ja ennaltaehkäisevä työ, on syytä aiheena ottaa esille olemassa olevassa verkostotyön kokonaisuudessa sekä maakunnallisessa LAPE-verkostotyössä, että alueellisessa KAVERI-verkoston ja perhekeskusalueiden verkostotyössä.

Lisätietoja: varhaiskasvatuspäällikkö Tiina Kirvesniemi, puh. 020 615 7224, tiina.kirvesniemi(at)kouvola.fi, hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen, puh. 020 615 7429, sanna-riitta.junnonen(at)kouvola.fi

Apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi.
2. todeta, että aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin, mutta uusien yhteisten ratkaisujen löytämiseksi lapsiperheköyhyys, siihen puuttuminen ja ennaltaehkäisevä työ, on syytä aiheena ottaa esille olemassa olevassa verkostotyön kokonaisuudessa sekä maakunnallisessa LAPE-verkostotyössä, että alueellisessa KAVERI-verkoston ja perhekeskusalueiden verkostotyössä.
3. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto 01.09.2025

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi.
2. todeta, että aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin, mutta uusien yhteisten ratkaisujen löytämiseksi lapsiperheköyhyys, siihen puuttuminen ja ennaltaehkäisevä työ, on syytä aiheena ottaa esille olemassa olevassa verkostotyön kokonaisuudessa sekä maakunnallisessa LAPE-verkostotyössä, että alueellisessa KAVERI-verkoston ja perhekeskusalueiden verkostotyössä.
3. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginvaltuuston päätös: